

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 3 | 2015

FMV MEDGER UNIFORMSBRIST

SIDAN 8

**Dansk styrka
anföll Boden**

SIDAN 12

**Fortsatt
avveckling
av försvarets
fastigheter**

SIDAN 7

ANALYS:

**Ryska stridsvagnar
drar ifrån**

SIDAN 22

**Officersförbundet
vann tvist om
skyddsombud**

SIDAN 26

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

Värdet i pensionen måste bevaras

Den kommande inriktningspropositionen om försvaret upptar naturligtvis mycket av mitt och förbundets fokus i dessa dagar. Men ännu mer tankekraft och hårt arbete läggs på de förhandlingar som äger rum om pensioner. Går de fel kan de på sikt få lika stora effekter för Forsvarsmakten som ett bristfälligt försvarsbeslut.

Låt mig inledningsvis göra klart att förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal för statligt anställda inte kommit till på vårt eller något annat fackförbunds initiativ. Det var Arbetsgivarverket som i senaste avtalsrörelsen, under hot om uppsägning av det nu gällande avtalet, tvingade oss att göra en överenskommelse om ramarna för ett nytt, avgiftsbestämt avtal och att inleda förhandlingar.

För att förstå varför pensionsförhandlingarna är så pass viktiga måste vi sätta in dem i ett större sammanhang. Vi, inom staten, har historiskt sett haft relativt låga löner men de kringliggande anställningsvillkoren har varit bättre – fullmaktsanställning, marknadens bästa trygghetsavtal, marknadens bästa pensionsavtal, lång semester med mera. Den senaste tiden har dock område för område förändrats och ligger nu på samma nivå som den övriga arbetsmarknaden. Detta dock utan att lönerna har justerats uppåt. Tvärtom har vi i många fall tappat i lön relativt andra sektorer.

Fortsatt bra pension

Pensionsförhandlingarna rör för oss två huvudfrågor, en fortsatt bra nivå på pensionen i ett nytt pensionsavtal (inkl. tillhörande delar) och pensionsåldern för officerare och flygförare. Det nya pensionsavtalet kommer som det ser ut i överenskommelsen inför förhandlingarna att omfatta de födda 1987 och senare.

En självklarhet är att det nya avtalet ska svara upp mot våra förväntningar på en bra pension som man ska kunna leva på utan att radikalt

behöva sänka sin levnadsstandard. För oss är det också en grundförutsättning att avtalets värde ska bevaras även om det inte, i och med att arbetsgivaren vill byta pensionsystem från förmånsbestämt till avgiftsbestämt, kommer att fördelas på exakt samma sätt. Det kan innebära att vissa grupper får det lite bättre, en lösning skulle kunna vara att soldater och sjömän tjänar in till pension från en lägre ålder en annan att delpensionsavtalet blir förmånligare och med fler möjligheter. Det kan tyvärr också innebära att vissa grupper får det lite sämre. Vår grundläggande utgångspunkt är dock att morgondagens pensionärer totalt sett ska klara sig lika bra på sin pension som dagens.

Pensionsåldershöjning

Utifrån det samhällsbehov som finns att, i takt med att medellivslängden ökar, arbeta längre för att klara av kostnaderna för pensionerna har också våra pensionsåldrar kommit upp på förhandlingsbordet. Något som dock verkar ha kommit bort är verksamhetens behov. Här får Officersförbundet svara upp för såväl myndighetens som medlemmarnas behov. Vi saknar en analys av vilka effekter för verksamheten en höjning av pensionsåldern skulle få, inte minst i skenet av att vi nu också har ett tvåbefälsystem och det skärpta säkerhetspolitiska läget. Vi kan se hur tidigare förändringar av pensionsålder för officerare har föregåtts av analyser som resulterat i ett antal konkreta åtgärder, till exempel inrättandet av speciella militära befattningar. I dagens anorektiska organisation

Foto: Cecilia Larsson

finns ingen plats för improvisationer, utan behoven måste klarläggas innan och åtgärder vidtas för att kunna hantera konsekvenserna. Eller finns det en icke uttalad plan om att officerare inte ska få arbeta fram till pension utan tvingas lämna i förtid för att inte organisationen kan hantera personalen intill ordinarie pensionsålder?

En avgörande fråga är naturligtvis för vilka en pensionsåldershöjning skulle gälla. Som jag skrev tidigare så är bilden att det nya pensionsavtalet ska gälla för de som är födda 1987 och senare. Från vilken ålder en eventuell pensionsåldershöjning skulle ske ligger ännu dolt i ”förhandlingsdimma”, men troligen vill arbetsgivaren att detta ska komma på plats mer eller mindre omedelbart.

Tyvärr tror jag att vi tvingas återkomma i detta ämne till er medlemmar innan vi har ett nytt avtal på plats.

STOCKHOLM 2 APRIL 2015
LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén (tjl)
Jerker Ambjörn (vik)

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
Birgitta Fredriksson (vik)
Annika Hägglund (tjl)

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Informatör/Redaktör/ Webansvarig

Eva Langlet

Officersförbundets förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

> "Det känns som om vi vridit klockan tillbaka 20 år i tiden"

Magnus Jonsson, stabschef 191. Mekbataljon

LEDARE

3 Pensioner i fokus

NYHETER

- 6 Försvaret nekas delta i Umeå
- 7 Avveckling av försvarsfastigheter fortsätter
- 8 FMV medger brist på uniformer och kängor
- 9 Försvarsstyrelser får nya medlemmar

REPORTAGE

10 Salestrand: Jag blev väldigt överraskad

FÖRBANDSBESÖK

12 Ögonblick av vintersol 2015

ANALYS

22 Rysk stridsvagnsutveckling drar ifrån

FÖRBUNDSNYTT

- 26 Vem ärver mig?
- 27 Felaktig information om uttag av semesterdagar
- 28 Nordiska officerare i gemensamt upprop
- 29 Officersförbundet kommenterar

INSÄNDARE

30 Träff rätt av Mellblom

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg och Birgitta Fredriksson
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85
Eva Langlet 08-440 83 34, 070-654 45 00

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Mats Engfors

ANSVARIG UTGIVARE/ CHEFREDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Tegeluddsvägen 21

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmerrmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka
före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 4, 12 maj
Nr 5, 11 augusti

INSÄNDARE

Insändare som överskrider
3500 tecken inklusive
blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt
tillstånd från redaktionen
förbjudes.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

AMFPLT: 4,3 KM

 MEK INF KOMP: 6,2 KM

PRICKSKYTTE GRP: 900 M

SKULLE DET HJÄLPA DIG OM DU HADE EN GEMENSAM LÄGESBILD **REDAN IDAG?**

Försvaret nekades delta i Umeås nationaldagsfirande

Umeå garnison portas från årets nationaldagsfirande den sjätte juni i Umeå. Anledningen är att kommunen och museet Gammlia är rädda för att nyanlända svenskar kan bli skrämda av militär.

– Jag fick beskedet igår (nionde april) att kommunen inte såg att vårt deltagande skulle bli så bra, vilket vi tycker är konstigt, säger Jan Demarkesse, chef för Skyddscentrum i Umeå (SkyddC)

Tidigare har Försvarsmaktens närvaro normalt bestått i att hemvärnets musikkår spelat under firandet. I år hade garnisonen istället tänkt att personal från garnisonen kompletterat med några fordon skulle finnas på plats. I början av april fick dock garnisonen besked om att de inte får delta i årets firande.

– Vi har diskuterat detta med kommunen och även vår VD har varit tillfrågad. Det vi jobbar med är kulturhistoriska kopplingar, samt öppenhet med speciellt fokus på mångkultur och nyttillkomna svenskar, säger Lillemor Elfgren, programsamordnare på Västerbottens museum Gammlia och ansvarig för nationaldagsfirandet.

Rädsla för militärer

Skälet bakom årets beslut är farhågan att personer som flytt konflikter och förtryck ska kunna bli rädda av Försvarsmaktens närvaro. Vid tolvslaget, när svenska flaggan hissas, ska kommunen välkomna alla nya svenska medborgare i en ceremoni.

Foto: Catarina Hanel

Jan Demarkesse

Några ungdomar testar skyddsmaskens coolhetsfaktor på ledningsregementets dag 2013

Foto: Niklas Ehlen – Försvarsmakten

– Försvarsmaktens närvaro kan vara ett trevligt inslag, samtidigt har vi mycket nyttillkomna svenskar, varav en del kommer från väldigt trasiga förhållanden. Då kändes det inte riktigt rätt att ha militär på plats, säger Lillemor Elfgren

Men kommunen och Gammlia har inte gjort några undersökningar bland de nyinflyttade som undersökt om en sådan rädsla faktiskt finns.

– Nej, det har vi inte, vi har inte gjort någon sådan utredning. Vi har haft lottorna med på julmarknad och det har fungerat bra, men det är ju ett annat sammanhang, säger Lillemor Elfgren.

Förutfattade meningar

På Skyddscentrum delar man inte uppfattningen att militär närvaro skrämmer individer som lämnat

– Vi har diskuterat detta med kommunen och även vår VD

länder med krig och våldsamt förtryck.

– Jag tror att man har kanske lite förutfattade meningar kring det här. När vi tidigare haft garnisonens dag har vi varit nere på stan på tre olika platser. Jag har själv följt nyfikenhet och oftast är de som aktivt kommer fram och ställer frågor är just personer som kommit hit från länder utanför Europa, säger Jan Demarkesse.

Jan Demarkesse tillägger att gar-

nisonen inte lägger så stor vikt vid detta beslut utan istället fokuserar på att köra sitt arrangemang på annan plats och fortsätta diskussionerna inför nästa år.

Från Gammlia menar man att detta beslut inte är av principiell karaktär utan endast rör detta års firande. Framtiden är en öppen fråga.

– Vi kan ändra innehåll från år till år. Det här är inget beslut som vi är låsta till, säger Lillemor Elfgren

DANIEL SKOGLUND

Fotnot: Precis innan denna tidnings tryckläggning rapporterade flera medier att Sven-Olov Edvinsson (C), vice ordförande i Umeås kommunstyrelse, sagt att Försvarsmakten kommer att välkomnas på nationaldagsfirandet om inte tidsbrist skulle uppstå i programmet. Försvaret bjöds även in till ett planeringsmöte den 20 april.

> NOTISER

USA ÖKAR FÖRHANDSLAGRINGEN I EUROPA

USA avser att förhandslagra upp till 250 tunga militärfordon i Europa, i bland annat Tyskland, Polen och Baltikum, rapporterade BCC i mars och citerar amerikanska militärkällor.

Världlandsavtal har ännu ej tecknats, utan fordonen används inledningsvis i de övningar som genomförs under våren, enligt BBC.

Army Times rapporterar att USA

tidigare förhandslagrade 29 Abramsstridsvagnar och 33 stridsfordon av typen Bradley, vilket är nog för en bataljon. Volymen ska nu öka till en brigad. (DS)

JORDANSKA JOURNA

Under 23–26 mars genomgick elva jordanska journalister en anpassad variant av överlevnadskursen Uppdrag i konfliktzon på Överlevnads-skolan i Karlsborg.

Avveckling av försvarsfastigheter fortsätter

Vårsolen skiner över det gamla mobförrådet någonstans i Mellansverige. Hälften av byggnaderna är rivna, resten står på tur. En bergvägg blottar ingången till ett skyddat underjordiskt förråd. Öppningen spärras ytterst av en hög järngrind. Innanför finns en ordentlig port. Allt är övergivet och öde.

Just nu pågår arbetet att ställa om Försvarsmakten för att åter kunna mobilisera de förband som överlevt den stora slakten under 2000-talets första tio år. Men parallellt fortgår ännu avvecklingen av det gamla invasionsförsvarets rester.

– Nej, vi har inte fått något uppdrag att avbryta avvecklingen av mobförråd, säger Per Alexis, enhetschef för Förädlings- och försäljningsenheten på Fortifikationsverket.

Däremot, tillägger han, har verket märkt av att det inte kommer in lika många nya objekt för avyttring som tidigare. Endast en inofficiell förfrågan har gjorts av ett av Försvarsmaktens förband kring vilka objekt som fortfarande finns kvar.

– Däremot har det inte kommit något stopp för avyttring av överlämnade objekt, eller att man vill ha tillbaka något man släppt, säger Per Alexis

Fortverkets personal har troget genomfört fattade avvecklingsbeslut, vilket också är myndighetens uppgift, men inte utan funderingar från personalen.

– Verket har ingen del i att bedöma vilka delar i beståndet som inte längre erfordras för Försvarsmaktens verksamhet. Vårt uppdrag har varit att genomföra fattade beslut. Vissa objekt har vi dock funderat

Bergrum utanför Karlstad om 11 kamrar sålt för 3,07 miljoner för ett år sedan.

över och fört dialog med Försvarsmakten om, säger Per Alexis.

Frågorna har dock inte ställts officiellt utan endast underhand. Även på produktionsledningens infrastrukturavdelning (prod infra) har man haft liknande tankegångar.

– Jag har stor förståelse för om de (Fortverket) ifrågasatt vissa av avvecklingarna. Även inom min enhet har vi diskuterat om visst har varit vettigt. Ena stunden ska det avvecklas och i nästa ska det utvecklas, säger Lennart Fischerström som jobbar på prod infra med det öppna fastighetsbeståndet.

Kräver längre tidshorisont

En sak som fortifikatörer och infrastrukturansvariga betonar i samtal med Officerstidningen är att fasta anläggningar kräver ett

mycket mer långsiktigt tänk än Sveriges försvarspolitik haft förmåga till de senaste två decennierna.

– Politikerna fattade ett beslut som skulle hålla på tio års sikt, men sedan går det tio år och nu har vi ett helt annat läge. Det kan inte vara det klokaste sättet att jobba, speciellt vad gäller underjordiska anläggningar, säger Lennart Fischerström.

Kostnaderna för att, vid behov, bygga nya bergrum är höga, dessutom är det inte lätt att få miljötillstånd.

En besvärande omständighet som flera personer beskriver är att försvaret lyckats med att göra sig av med de bästa anläggningarna först.

– Förråd med lite kvalitet gick fort att bli av med, speciellt på bra lägen. De med stampade jordgolv

fick Fortverket kvar, säger Lennart Fischerström.

Helt om!

Samtidigt är avyttring och återställning av infrastruktur en ganska trög process vilket gjort att de ansvariga inte kommit hela vägen med att genomföra de tidigare planerna. Det finns i nuläget ett antal objekt som sagts upp men där uppsägningsavtalen inte är undertecknade och därigenom är möjliga att dra tillbaka.

– Avyttringsprocessen har gått lite segare än tänkt vilket ju varit bra när vi nu blivit lite klokare. Vi vaknade nog till under slutet av förra året skulle jag säga. Näsan är ju inte längre än vad den är och nu har verkligheten kommit ikapp oss, säger Fischerström.

Samtidigt menar Fischerström att det varit korrekt att avveckla många av de förråd som lagts ned då många av dem inte skulle kunna användas för att förvara modern materiel eftersom den ofta kräver avfuktad förvaring för att inte förtöras.

På prod infra analyseras nu om försvaret behöver nybyggnation, speciellt vilket förändrat lokalbehov som en ny förlängd militär grundutbildning skulle kunna leda till.

– Som vanligt finns det två motvarandra stående poler: Vad vi behöver och vad vi har råd till, säger Karl-Anders Andersson, ställföreträdande chef för prod infra.

DANIEL SKOGLUND

Fotnot: För tidigare texter om utvecklingen av förråd i försvaret se reportage i Officerstidningen nr 2 2015, sid 5, 7, samt 18–25)

LISTER FICK ÖVERLEVNADESKURS

Utbildningen finansierades av svenska postkodlotteriet som ett biståndsprojekt och Reportrar utan gränser stod för försäkringarna under utbildningen.

Enligt reportrar utan gränser kom Jordanien förra året på plats 141 i organisationens pressfrihetsindex som omfattar 180 länder. (DS)

FÖRSVARET FÅR BESTÄLLA UBÅTAR

Den 19 mars beslutade regeringen att försvaret får köpa två ubåtar av modellen A26. Ubåtarna ska vara levererade senast 2022. De två ubåtarna ska kosta 8,2 miljarder enligt

beslutet. Regeringen skriver i pressmeddelandet att man i december 2014 även fattade beslut om att uppgradera två av de tre befintliga ubåtarna av Gotlandsklassen. (DS)

FMV medger brist på uniformer och kängor

Kängor som tappar sulan, samt urtvättade, lappade uniformer. Det är vardagen för officerare och soldater som Officerstidningen talat med.

– Sulor som lossnar är ett problem som jag reagerade på första gången för fem till sex år sedan. Under sista värnpliktskullen för det sulor åt alla håll, säger Viktor Johnsson, som idag är utbildnings- och vapenofficer på Skaraborgsgruppen och tidigare tjänstgjorde på ett pansarskyttekompani på P4.

Viktor beskriver hur utbildningsgruppen numera har som rutin att ta ut upp till 10 extra par i olika storlekar inför övningarna för att hemvärnsoldaterna ska kunna byta trasiga kängor och slippa gå i strumplästen. Han medger dock att de inte skrivit några avvikelserapporter.

– Skorna är ett arbetsmiljöproblem, anser jag. Jag har gått i civila kängor tidigare, men de är utslitna och jag har inte råd att köpa nya, så nu går jag i 90-kängorna igen. Passformen och dämpningen i kängorna är under all kritik. Det finns flera kollegor som behövt skaffa rehabplaner för att kunna få ut känga m/08 som är mer dämpande, säger Viktor Johnsson.

Han menar att han fått känningar i knä, höft och rygg sedan han börjat nyttja 90-kängor igen.

Sulan håller i tio år

Marja Appelblom är projektledare för upphandling av produkter inom fältutrustning på Försvarets materielverk. Hon känner delvis igen sig i beskrivningen när det gäller kängorna, men inte fullt ut.

– Sulan på marschkänga 90 har ett bäst före datum. Om du förvarar kängan korrekt är den tjänlig i

Trasiga sulor är en vanlig syn på Skaraborgsgruppens övningar. FMV uppmanar alla med kängor äldre än tio år att byta ut dem.

tio år, enligt våra specifikationer. Har de legat i solen eller varit felaktigt förvarade blir hållbarheten självklart mindre, säger Marja.

Kängor som tillverkades för tio år sedan ska återlämnas till förrådet av brukaren och ersättas av nya. Vad det gäller skons funktion och passform menar FMV att det inte finns några generella problem.

– Den har en mjukare sula för att du ska kunna gå längre sträckor i den, inte så hårda sulor som en del modernare kängor har. För den som ska bära tyngre och längre finns marschkänga/08 som har hårdare sula och mer stöd i skaften, säger Marja Appelblom.

Hon hänvisar till att utvecklingsarbetet av marschkänga 90 var gediget och sträckte sig över flera år. Det finns inga planer på att ersätta den.

– Min uppfattning är att synen på kängan är blandad. Det finns många som älskar den också. Fast det är svårt därför att skor och fötter är så individuella. Får man problem och ont av skorna har vi

en funktion inom FMV som gör individuella inköp, säger hon.

Däremot råder det brist både på marsch- och vinterkängor i nuläget. Den 24 mars inledde FMV en ny upphandlingsrunda för över 60 000 marschkängor, vinterkängor, sjöstridskängor och flygkängor. Upphandlingen inkluderar även 10 000 marschkängor åt Estland.

Slitna fältuniformer

Även vad gäller fältuniformer är bristen stor just nu. Viktor Johnsson menar att det började för 2–3 år sedan, speciellt är det brist på de två vanligaste storlekarna 180/85 och 180/75.

– Just nu är det brist på uniformsbyxor. De 90-lätt vi får ut är egentligen uttjänta och 90 F finns inte i de vanligaste storlekarna, säger Viktor Johnsson.

Uniformsbristen är påtaglig på flera förband. På Livgardet exempelvis uppfattar man en brist på både jackor och byxor.

– Det finns inte alltid fältbyxor. Det går ibland inte att byta för de

– Just nu är det brist på uniformsbyxor.

har inte några på förrådet. Många av de som lyckats byta har fått ut väldigt slitna exemplar. Men det är brist på fältjackor också. Jag har själv varit nere och försökt byta fältjackan, men de fanns inte i min storlek, jag var tvungen att gå upp eller ned i storlek, säger Emilio Bocangel, plutonchef på Livgardet.

”Lite katastrofalt”

När det gäller fältuniformerna är bristen väl känd hos FMV. Tidigare hade man bara en upphandlad leverantör, som inte levererade.

– Det har varit lite katastrofalt med fältbyxorna faktiskt. Vi hade en leverantör som hade stora problem, säger Marja Appelblom.

Under ett års tid uppgick den uteblivna leveransen av fältuniformer till ungefär 20 000 plagg i olika storlekar. Nu har nya fältuniformer precis levererats och en annan leverantör har vunnit den senaste upphandlingen. Även för uniformsjackor finns en känd brist, även om FMV inte uppfattar läget som lika akut som för byxorna.

– Fältbyxan slits flera gånger mer än fältjackan av förståeliga skäl. Vi har köpt fler byxor än jackor tidigare, men nu köper vi in ännu fler vid upphandling, säger Marja Appelblom.

FMV bedömer att leveranser av nya uniformspersedlar från den nya leverantören ska vara förbanden tillhanda i augusti–september i år.

DANIEL SKOGLUND

> NOTISER

KOSOVOSTYRKOR AMBITIÖSA, MEN DÅLIGA PÅ KUNSKAPSÖVERFÖRING

Svenska militära chefer i insatser har en mycket ambitiös och uppgiftssökande ansats. Stundom växer ambitionen bortom den dimensionerande

uppgiften. Det är en av slutsatserna i en analys av de svenska Kosovokontingenternas civil-militära samverkan 1999–2013 som gjorts av Totalför-

swarets forskningsinstitut (FOI). En annan slutsats är att kontingenterna ofta brast i att föra över kunskaper och erfarenheter till varandra, vilket

ökat risken för misstag upprepades. (DS)

Försvarsstyrelser får nya medlemmar

Regeringen har utsett ett antal medlemmar till styrelserna för FMV och FOI.

Jan Nygren, med bakgrund som minister, statssekreterare och styrelsemedlem för FOI 1992–94, blir ny

styrelseordförande för FMV med start den första april 2015. Till ordförande för FOI:s styrelse utsågs Yvonne Gustafsson. Hon har tidigare varit statssekreterare i Försvars-, Utrikes- och Näringsdepartementen, samt generaldirektör för

Statskontoret. Mats Leijon, professor Uppsala universitet, och Helena Thunander-Holmstedt, Försvarsmaktens ekonomidirektör, har utsetts till nya styrelseledamöter för FOI:s styrelse.

EVA LANGLET/DANIEL SKOGLUND

35 svenskar kan sändas till Irak

En svensk styrka om 35 man föreslås sändas till norra Irak för att stödja de irakiska styrkorna med utbildning och rådgivning. Styrkan föreslås vara operativ från juni i år.

Enligt regeringens proposition, som presenterades åttonde april, är insatsens syfte att träna och ge råd till de irakiska försvarsstyrkorna, bland annat i vapenhantering, sjukvård, försvarsstrid och strid i bebyggelse.

– De svenska deltagarna kommer inte att följa med förband ute i stridszonen, utan kommer att utbilda förband och staber på etablerade utbildningsplatser, säger Anders Löfberg, chef för försvarsplaneringssektionen på Högkvarteret.

I nuläget deltar USA, Kanada, Italien, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien i insatsen. Norge och Finland har också beslutat att delta, enligt propositionen.

De 35 personerna kan förstärkas med ytterligare 85 personer om läget så kräver. Den militära multinationella insatsen som genomförs i Irak och Syrien verkar under en koalitions ledning genom USA:s centralkommando i Tampa, Florida, men den svenska styrkan kommer att stå under svensk ledning.

DANIEL SKOGLUND

Försvaret skuggade ryskt flygföretag

Försvarsmakten avslöjade den 24 mars att incidentjakten skuggat ett ryskt flygföretag.

Företaget bestod av en rote ryska bombplan av typer TU-22M Back-

fire, med eskort av en rote Su-27 Flanker. De fyra flygplanen flög utan påslagna transpondrar i internationellt luftrum över östra Österjön.

Enligt Infostaben var texten en

del i den nya öppnare approach man försöker ha till bland annat incidentverksamheten. Enligt försvaret följde även andra nationers flygplan den ryska flygningen.

DANIEL SKOGLUND

Foto: Marcus Boberg – FM

Sista Jas C levererad till Försvarsmakten

Torsdagen den 19 mars levererades det sista stridsflygplanet av modell Jas C till flygvapnet.

Mottagare är F17 i Ronneby. Totalt har 204 stycken Jasplan beställts. Idag finns det drygt 90 stycken Jas C i svenska flygvapnet. Utöver dessa är ett antal lease till andra länder.

DANIEL SKOGLUND

Fjärde plats för Sverige i militärt VM

Sverige kom på fjärde plats i militära skid-VM i Boden.

Etta var Frankrike, följt av Ryssland, Tyskland och därefter Sverige. VM genomfördes under 23–28 mars. 18 nationer deltog i mästerskapet. Tävlingen består av sex grenar: sprint, skidorientering, individuellt skidskytte, storslalom, individuell skidtävlan, samt skidskyttepatrulltävlan.

DANIEL SKOGLUND

Rättelse: Veterankortet ger INTE tillträde till valfritt förband

I förra numret av Officerstidningen skrevs felaktigheter om veterankortet.

Det lanserades under våren 2014, men i februari i år lanserades hem-

sidan www.veterankort.se.

Att kortet ger tillträde till ett valfritt förband är felaktigt. Kortet är ingen behörighetshandling och kommer inte att fungera som inpasseringsbevis. Däremot anslu-

ter sig respektive veteran till en valfri organisationsenhet och kommer att, via dess veteransamordnare, kunna få ta del av info om veteranarbetet och bli inbjuden till lokala veteranevenemang. För övriga för-

måner besök hemsida, enligt ovan.

Veterankortet administreras av svenska soldathemsförbundet på uppdrag av Försvarsmakten.

DANIEL SKOGLUND

FÖRSVARET SÅGAR UTREDNING OM DAB-RADIO

Försvarsmakten är ytterst kritiskt i sitt remissvar till utredningen om övergång till digital marksänd radio. (SOU 2014:77) Det analoga radio-

nätverket ska släckas ned senast 2022, enligt nuvarande plan. Försvarsmakten menar dock att konsekvenserna för totalförsvaret ej redovi-

sats, därför har förslag att möta problemen inte heller utretts. Inte heller har utredningen beaktat den europeiska frekvensplaneringen som är

av vikt för att kunna samverka med Nato-länder, skriver myndigheten. (DS)

Salestrand:

”JAG BLEV VÄLDIGT ÖVERRASKAD”

– Jag blev väldigt överraskad då jag fick frågan, säger Jan Salestrand, idag statssekreterare på Forsvarsdepartementet, om hur det gick till när han fick den post han nu haft sedan sjunde oktober förra året.

SOM STATSEKRETERARE LEDER han departementets arbete direkt under ministern. Motsvarande stabschef, eller kanske chef högkvarteret.

– Peter Hultqvist ringde mig och ville träffas nästa morgon. Jag trodde att han ville ställa frågor om verksamheten vilket inte är ovanligt från politiker, inte minst från försvarsutskottet. Han hade aldrig antytt något sådant här förut, säger Jan Salestrand.

Han fick 24 timmar att tänka över beslutet.

– Jag kände mig självklart hedrad av att ha fått frågan. Sedan kände jag stor respekt för Hultqvist som person. Eftersom jag tycker mig upplevt att det tidigare ibland brast i relationen mellan den politiska ledningen och Forsvarsmakten tyckte jag det också fanns ett ansvar i att tacka ja när en militär fick chansens att bli statssekreterare. Sedan är det ju en spännande uppgift, sett ur en rent egoistisk synvinkel, säger Jan Salestrand.

– Jag var ju dessutom i slutet på min militära karriär så riskerna var ju inte så stora, om man säger så, tillägger han efter en kort paus.

SOM STATSEKRETERARE ÄR Jan Salestrand politiskt tillsatt och är försvarsministerns man, inte opartisk tjänsteman, samtidigt har han en möjlighet och även till uppgift att komma med inpass utifrån sin militära sakkunskap. Inledningsvis var det Jan som ledde förhandlingarna inför det väntade försvarsbeslutet mellan regeringen och oppositionen.

– De politiska samtalen med allianspartierna bjöd vi in till

redan innan decemberöverenskommelsen. Vi började i Sälen med att gå igenom grundfakta och liknande. Men nu när det är mer ren förhandling leder statsrådet mötena, säger Jan.

Utan att vilja gå in på detaljer säger Salestrand att han onekligen fått ytterligare insyn i hur det politiska spelet bedrivs. Han anser dock att Forsvarsmakten gett politikerna goda förutsättningar för sina beslut.

– Jag tycker Forsvarsmakten varit väldigt bra i att presentera sitt underlag och vara tydliga med att det ger en verksamhetsbalans, inte en operativ balans. Det är bra prioritering som FM gör. En risk är att man vill satsa på alla spjutspetsar, men inte har grundmateriel. Nu har FM valt en satsning på bottenplattan och låtit mycket annat viktigt ligga utanför. Fler flygplan och nya luftvärnssystem ligger utanför exempelvis, men de är inte en förutsättning för att FM ska kunna fungera utan för att den ska vara operativt relevant, säger Jan.

Ubåtsjakt, fler övningar och någonting mer på Gotland är i nuläget politikens val på vad som ska prioriteras. Salestrand menar, utifrån erfarenheterna från de senaste försvarsbesluten, att man måste ge akt på ett ständigt närvarande ”spänningsfält” i arbetet inför ett försvarsbeslut.

– Från FM vill man alltid planera in så mycket som möjligt. Från politiskt håll vill man inte höra tråkiga besked. När man knyter ihop det finns det en risk för att du bygger in buggar, säger Jan Salestrand och menar att nuvarande underlag minskar risken för det.

Försvarets vilja att få med så mycket som möjligt och politikernas ovilja att få jobbiga besked är en farlig kombination vid försvarsbeslut, menar Jan Salestrand.

REGERINGENS PLAN ÄR att en försvarsproposition ska presenteras i slutet av april och att man då ska vara överens med de borgerliga partierna. Många försvarsdebattörer, både i bloggosfären samt på ledar- och debattsidor är upprörda över att försvaret inte föreslås få de minst fyra miljarder årligen som krävs, utan istället i regeringens bud, i snitt ges 1,2 miljarder per år. Från den summan ska cirka 300–400 miljoner dras årligen på grund av ökningen av arbetsgivaravgiften för unga.

– Man måste vara väldigt medveten om att försvarsberedningen är överens om en ökning av försvarsbudgeten på tio procent över en tioårsperiod. Det är ett trendbrott. Jag tror inte jag sett något sådant sedan jag började i försvaret 1974. Den diskussion som nu förs handlar faktiskt om ytterligare medel, säger han

Men många debattörer anser att det nuvarande säkerhetspolitiska läget, med framförallt ett aggressivt Ryssland verkligen kräver snabbare rejäla tillskott. Fast Jan menar att sannolikheten för en ensidig militär aggression mot Sverige fortfarande är liten.

– Jag tycker att man får vara lite försiktig. Det är ett otroligt allvarligt läge i omvärlden, men det får inte leda till fartblindhet. Vi är en delmängd i ett större säkerhetspolitiskt sammanhang även om vi inte är medlemmar i någon allians. Men med detta sagt måste vi fortfarande ta ansvar för vårt eget försvar och det kräver förstärkningar, säger han.

MED LÅNG ERFARENHET av försvarsmaktens ledning och stabsmetodik finns det flera skillnader han märkt jämfört med sin nuvarande arbetsplats. Den ena är att mer praktisk administration faller på honom själv än under tiden i Försvarsmakten, då han har färre underställda i sin direkta närhet. Han är också imponerad av den civila stabsmetodik som tillämpas i regeringskansliet.

– Hela regeringen fattar beslut kollektivt och alla departement måste ge så kallat ”vidi” innan något skickas vidare. Det borgar för att alla fått vara med i ett beslut. Samtidigt som det inte går att överföra den här metoden direkt till en myndighet, finns det kanske något som Försvarsmakten kan lära av den, säger Jan.

Normalt bereds ett ärende med handläggare från de olika departementen, om de inte blir överens lyfts den till chefsskiktet, därefter till statssekreterarna och slutligen till ministernivå om så krävs. Det hela styrs av en så kallad ”hissningsordning.”

– Det är en oerhört ensad och slipad stabsmetodik som tillämpas. Min uppfattning är att handläggarna vinnlägger sig om att undvika hissningar och försöker hitta gemensamma framgångar. Om man inte jobbade så skulle regeringskansliet bli väldigt tungrott.

DANIEL SKOGLUND

ÖGONBLICK AV VINTERSOL 2015

Text: Daniel Skoglund **Foto:** Mats Engfors

ONSDAG 15:30. 191. MEKANISERADE BATALJONEN, BATALJONSTABEN, LEDNINGSPLATS 2 OCH 3. GAMMELGÄRDAN

ÖVNING VINTERSOLS KÄRNA utgörs av 191. mekaniserade bataljonen. Bataljonstaben är grupperad strax öster om en hussamling benämnd Gammelgårdan.

Till vänster om vägen finns fordonsuppställningsplatser uppskottade, till höger ligger stabsplatsen. Ledningscontainrar, förläggningstålt, stridsfordon och lastbilar är tämligen tätt uppställda för att vara ett nationellt scenario. Förklaringen ligger i att övningen lånar mark av civila markägare, och det finns tydliga begränsningar i hur marken får nyttjas, vilket gör att en mer spridd och flygskyddad gruppering inte kan övas.

Verkligheten bjuder på fler omständigheter.

– Bataljonen är uppfylld till ungefär 65 procent. I princip alla kontinuerligt tjänstgörande är engagerade i övningen. Vi har även fått placera in personal från andra bataljonen för att fylla luckor, säger Magnus Jonsson, bataljonens stabschef under övningen, men till vardags stabschef på I19:s andra mekaniserade bataljon den 192.

Trots det tycker han att övningen så här långt är givande.

– Det är bra att vi kan öva på civil mark. Det sätter orienteringsförmågan på prov och det är även bra att kunna öva över en så här stor yta. Det blir lite andra tidsförhållanden när du övar på riktigt och ordrar får mer effekt än i en ledningsträningsanläggning. Det märks att folk är trötta redan nu, säger Magnus Jonsson.

KRIGET LIGGER REDAN efter den lagda planen. Att transportera upp B-sidan tog sex timmar längre än beräknat på grund av halka. Det gjorde att bataljonen kom ut senare och inte hann ta så mycket terräng som det var tänkt. Fördröjningsstriden fick inledas längre söderut än avsett, men fienden har inte lyckats tränga tillbaks försvaret så långt vilket gör att bataljonen verkar kunna hålla tidsplanen för fördröjningsstriden ändå.

ORDERN ÄR ATT fördröja fienden två dygn i det nordliga området och därefter beredd hålla ytterligare tre dygn i det södra området. Slutligen kommer ett skede då man planerar att slå fienden. Det skedet ska köras på Bodens södra övningsfält. Tanken är att de 120 timmarnas fördröjningsstrid ska ha gett the good guys tid att mobilisera.

– Området vi ska hålla är mer än dubbelt så stort än vad reglementet säger att en bataljon ska fördröja. Men hittills har vi fått stopp på dem, säger Magnus Jonsson.

Bataljonen har hittills lyckats bekämpa en pluton stridsvagnar och en pansarskyttepluton med två egna stridsvagnar nedkämpade.

(Samma enheter lär dock återkomma senare, eftersom de egentligen ska utgöra delar av betydligt större anfallande fiendliga förband. Deltagande fordonsenheter har utrustats med lasersystem för att kunna registrera träffar och även följas i stridsträning-anläggningen som körts upp från Markstridsskolan.)

BREVID LÄGESKARTAN i stabstältet finns oleat med mallar för utbredning av C-stridsmedel uppnålade.

– De har vår NBC-officer gjort. Han är ute och rekar i terrängen nu, men om vi får ett gaslarm kan vem som helst kolla vindriktningen och ge larm till berörda förband utifrån mallarna tills han kommit tillbaka och kan räkna mer precist, säger stabschefen.

Officerstidningens påpekande om att stabstältet i hög grad sänder en signal om det nationella försvarets återkomst och att det känns ganska långt till "insurgenter" i Afghanistan, ges medhåll av stabschefen.

– Det känns lite som om vi vridit klockan tillbaks 20 år i tiden igen, säger Magnus Jonsson.

I TÅLTET SITTER även Sven-Gunnar Jonsson, bataljonens sambandschef. För att utvecklas i sin tjänst vill han få öva i svensk brigadstruktur.

– Det gjorde vi häruppe 04/05. Då satte I19 upp en fullt uppbyggd brigadstab med betjäningförband. Motsvarande gjordes även i Skåne året efter, säger han

Sven-Gunnar tillägger att man även byggt ett liknande nät inom NBG 11 men att det var en samlösning för internationella sammanhang som inte testat de saker och behov ett nationellt system har.

På stabsplatsen jobbar även stabsassistent Louis Davison. Han är sprungen ur den sista värnpliktskullen 09/10 och gick via NBG 11 till att bli kontinuerligt anställd. Han gillar övningen och scenariot.

– Det är kul att öva. Det är ju vad det här jobbet handlar om – om man inte är i utlandstjänst, förstås. Det är kul att danskarna är här och att vi inte är på Boden Södra. Där har jag varit de senaste fyra åren, säger han.

Louis plan är att försöka få åka på utlandstjänst och därefter söka till officersprogrammet.

I FUNKTIONSLEDNINGSCONTAINERN, INTILL stabstältet, sitter Patrik Lundgren, logistikchef för bataljonen, numera reservofficer, men tidigare yrkes på nedlagda I5 i Östersund. (Även han hör till vardags till grannbataljonen 192 i genskap av chef för logistiksektionen, men frilansar lite på denna övning.)

– Det kom ett brev från I19 om möjlighet att delta i en särskild befälsövning på hösten 2013. Sedan dess har det blivit en sju-åtta övningar, när det passat med det civila företaget jag numera driver och andra civila åtaganden, säger han.

Utänför stabstältet och de två ledningscontainrarna inleds förberedelser för att omgruppera ledningsplatsen söderut under morgondagen. Ledningsvagnarna får köra verksamheten medan huvuddelen rullar.

Magnus Jonsson

ONSDAG KVÄLL 19:00. BODTRÄSKFORS. ÖVNINGSLEDNINGEN HAR MÖTE

ÅRETS UPPLAGA AV övning Vintersol är inne på den första riktiga övningsdagen. Gårdagen handlade om att transportera övningens båda sidor från Boden till övningsområdets norra delar. Övningsområdet sträcker sig sydöst från Jokkmokk ned till Bodens klassiska övningsområde Boden södra.

Övningen kom igång något senare än beräknat. B-sidan (fiendsidan) består av ett danskt kompani förstärkt med en stridsvagnspluton från P4 i Skövde, tog sex timmar längre än planerat att transportera upp, vilket fördröjde A-sidans (den övade sidan) gruppering så pass att man inte kunde inta de platser som det var tänkt.

Uppgiften är att genom fördröjningsstrid sakta ned den onde fiendens framryckning så att fler egna förband får chans att mobilisera.

ÖVNINGENS ANDRA DAG har redan genererat en del publicitet. Några soldater har frågat en lokalinvånare om vägen, vilket invånaren tycker tyder på enorm inkompetens, rapporterar lokalradion. Soldater har även vänt med "en stridsvagn" (ett stridsfordon visar det

sig) på en grusplan. Renägare menar att övningen stressar renarna. "Markägarsammanstöt" har blivit ett nytt begrepp i florän.

– Jag åkte längs vägen där förbanden rört sig i dag. Jag såg skogsskador för större summor som inte rapporterats in. Allt ska rapporteras in. Jag påminner: Vi har tillåtelse att färdas längs vägar, oplogade vägar och plogade stråk, upp till en vagnsbredd bredvid vägen, säger Tomas Blom, ansvarig för mark- och miljö-tillstånd under övningen.

DENNA FÖRSTA "STRIDSDAG" har de övade blivit lite löddriga och kört lite väl fritt, visar det sig. Under nästa dag kommer det att visa sig att åthutningarna haft avsedd effekt. Övningsledarna och de övade håller sig längs anvisade stråk.

I övrigt diskuteras om det finns skillnader mellan deltagarna från I19 och P4 kring hur trosskompaniets enheter leds på stridsfältet. Markstridsreglementet konsulteras. Konsensus nås: Stridsledningscentralen leder den taktiska rörelsen. Funktionsledningen beslutar var de ska sättas in.

Även en övningsledning lär sig saker under en övning.

ONSDAG KVÄLL 21:00. BATALJONSTABEN. GAMMELGÄRDAN

ORDERGENOMGÅNG MED BRIGADCHEFEN. Bataljonen har under dagen haft sammanstöt med fienden i höjd med Snesudden. Fienden har rört sig långsammare än antaget, sannolikt på grund av ovana vid att strida i snö, vilket gjort att man lyckats hålla de beordrade tidsförhållanden trots att man fick starta längre söderut än planerat

Meteorologerna rapporterar plusgrader under morgondagen med minus på natten. 14:25 hade man senaste stridskontakten med fiendliga fordon. Kan innebära anfall under natten.

HOTET FINNS MED innästlade prickskyttegrupper och spaningsförband i bakre områden. Samtliga uppmanas till förtänksamhet och att sätta ut poster, samt att beakta ljud- och ljuddisciplin.

– Tänk på att detta är ett djävulskt stort område och djävulskt långt skede. Ha inte en för hög beredskap. Personalen måste orka, säger Lars Karlsson, chef för tredje brigadstaben.

DEN ÖVADE BATALJONEN har en spelad bataljon på vardera flank. Morgondagens planerade tillbakaryckning leder till vissa problem som måste rätas ut. Det är många enheter som ska samsas om få vägar bakåt.

Den spelade artilleribataljonen från Artilleriregementet (som har en ledningsgrupp, samt ett antal deltidssoldater med i övningen) uppmanar deltagarna att komma ihåg att nyttja dem. Det finns gott om granater, meddelar man. Ute på fältet simuleras artillerigranater med röda signalpistolskott.

**TORSDAG MORGON 08:14. 3 KM NV SPIKBERG.
"VÅR MOTSTÅNDARE HAR ALLTID VARIT HÖGTEKNOLOGISK"**

FREDRIK ÅKERMAN, kompanichef för tredje stridsvagnskompaniet har grupperat sitt kompani längs vägen. Även här är det två av tre stridsvagnsplutoner som deltar. Deltidsplutonen är inte inkallad, fast kompaniet är förstärkt med en mekaniserad skyttepluton. Dessutom deltar stridstrossen. I hörlurarna lyssnar han av händelseutvecklingen. Just nu anfaller en fientlig stridsvagnspluton norrifrån.

– Vi blir lite låsta till vägarna med de gällande övningsföresättningsarna. Det gör det svårt att göra stridstekniskt rätt på kompaninivå. Fast övningen ger chefsskiktet möjligheter att öva sig i att göra en riktig terrängvärdering och det är väl lite det som är poängen, säger Fredrik Åkerman.

KOMPANIET NEDKÄMPADE TIDIGARE två fientliga stridsvagnar.

– Vi försvarar med låg ambition, vi hade kunnat göra motanfall, men vi vill inte ta risk för förluster, säger Fredrik Åkerman.

Men samtidigt är det givande att få öva i ovan terräng, menar han.

– Det som är extra positivt är att vi får öva mot ett danskt mekaniserat kompani förstärkt med ett stridsvagnspluton. Det är bra att få öva mot en reell motståndare. Speciellt att han är så stor att han kan göra någonting, säger Fredrik Åkerman.

Motståndarna Wartofta kompani från Skövde och tredje stridsvagnskompaniet har mötts tidigare och övat stridsvagn mot

stridsvagn på slätten utanför Skövde.

– Det har varit mycket utvecklande att få öva mot en kvalificerad motståndare. Nästa år kommer de hit så vi får köra i vår terräng.

Den strategiska timeouten har påverkat stridsvagnspersonalen på det sättet att de blivit färre, men i övrigt har de faktiskt inte påverkats nämnvärt.

– För oss har den dimensionerande motståndaren alltid varit högteknologisk, även under den strategiska time-outen, säger Fredrik Åkerman.

Fredrik Åkerman

FRÅN FREDRIKS PLATS i tornluckan kan han se hur kompaniets skyttepluton har förberett mineringar på båda sidor om vägen och är redo att lägga minspärr även över vägen.

Minspärrar och mineringar markeras med spärrband uppsatta på båda sidor av vägen. Vägen måste kunna nyttjas av civil trafik. Det skulle kunna bli dålig stämning om ett brytkryss skulle demolera ett däck eller få någon att köra i diket.

Tänk på din trygghet.
Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk?
Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se
eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

 Länsförsäkringar
Kom närmare

Examensringar.se

NYHET!
*Officersringar nu i flera
varianter från 2 200:-*

*Beställ online eller ring oss för
personlig service på 0723-11 03 65*

Örlogshotellet Stockholms city

Förmånspris för Officersförbundets medlemmar!

Som för försvarsmaktens och övriga anställda inom försvarsdepartementets verksamhetsområde inkl. medlemmar i hemvärnet, frivilliga försvarsorg. och militära kamratföreningar i SMKR, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

För rumsbokning:

www.orlogshotellet.com
info@orlogshotellet.com
Tel. 08-611 01 13

*Centralt, lugnt läge. Nära med
båt, T-bana, buss och spårvagn.*

*Stiftelsen
Drottning Victorias Örlogshem*
etabl. 1908

VÄLKOMNA ÄVEN INOM T.EX. STATENS RAMAVTAL

Besättningen på andra plutonens ledningsvagn, från vänster: Axel Bergström, Emil Svensson, Erik Åhman och Erik Norberg.

TORSDAG 08:55. 2 KM NV SPIKBERG. INTERVJU SLUT! VI SKA ANFALLA!

EN KILOMETER SÖDERUT från Fredrik Åkermans ledningsstridsvagn står kompaniets andra pluton redo att ta över försvaret när första pluton drar sig tillbaka. Vagnsbesättningen på vagnen som bär namnet Patton är den äldsta i plutonen och alla fyra har bakgrund inom värnplikten. Inom plutonen har de flesta GMU-bakgrund. Pattons besättning är ett nöjt gäng visar det sig.

– Det finns bara tre stridsvagnskompanier och vi ligger direkt under Armétaktiskt chef. Då kommer det pengar och annat från en central pott vilket underlättar, säger Axel Bergström, vagn- och plutonchef.

Han och de övriga tre i besättningen har samlats på stridsvagnens akterdäck. Axel avbryter sin utsaga, lyssnar på sändningsföljden i telehjälm och meddelar till besättningen:

– Första pluton är i strid 4,5 kilometer västerut

Vagnen och plutonen kom i morse i strid, väster om byn Krok-tjärn, med skyttar ur ett spaningskompani, som ryckt fram under natten. Vagnen överlevde. Det gjorde inte skyttarna.

– Det är roligt att danskarna är här. Och även pansaret från Skövde. Det blir annat än att öva mot föreningen P5 som vi brukar. Danskarnas skytte har varit väldigt aggressivt. De försökte minera in oss. Det har jag aldrig sett någon göra tidigare, säger laddaren Erik Norberg.

Övningen är okej, tycker de, men det blir lite trist att inte kunna söka ordentliga stridsställningar och manövrera på riktigt i terrängen.

– När det händer grejer är det kul, men det är ju inte så kul att vänta, säger skytten Erik Åhman.

Samtidigt fanns en medvetenhet innan övningen vad den skulle gå ut på.

– Det är inte en stridsteknisk övning för oss, utan ledningsutbildning för chefer. Det är främst bataljonchefen som är övad i denna övning inte så mycket plutonchefen. Jag har en vagn i kurvan därframme, en i den här kurvan och en i nästa kurva där bak. Inte det mest spännande upplägget kanske, säger Axel

Den danska motståndaren är förstärkt med en pluton ur P4:s stridsvagnskompani, vilka är kära fiender för tredje. Besättningen har märkt att de och ”pansaret från schlätta” har olika specialiteter.

– P4:s pansar har övat mycket tajmning. Som att framrycka samtidigt över höjdkurvan med många eldrör. Det är utslagsgivande i deras terräng. Vi har fokuserat mer på att vara individuellt snabba i duellen. Här, i vår terräng, spelar det ingen roll om vi rullar över krönet samtidigt för du ser ändå ingenting för all skog. Men det gäller att vara snabb när du ser något, säger laddaren Erik Norberg.

SAMTIDIGT SOM BESÄTTNINGEN är nöjd, finns det så klart saker som skaver.

– Ge Försvarmakten högre förbandsanslag. Låt oss jobba i längre pass. Ta bort regeln om elva timmars dygnsvila. Vi borde åka på fler skjutperioder med skarp ammunition, det ska inte vara piri i magen bara för att man skjuter skarpt, utan det borde vara rutin. Sedan borde vi kombinera fler vapensystem i övningarna. Köp till exempel in AMOS-vagnarna. (En bandgående tvåpipig granatkastarvagn som slopades av den moderatledda så kallade genomförandegruppen.) Det är absurt att det ska krävas en herrejösses-övning för att vi ska få med några granatkastare från 40-talet i en övning, säger Axel Bergström.

– Jag skulle vilja att man slutar se Försvarmakten som en belastning utan istället såg oss som en tillgång säger Erik Norberg.

Flera uttrycker en önskan om att politikerna fattade ett beslut, fullföljde det och ”slutar dutta.” Ofta vill man öva med exempelvis artilleri-, eller ingenjörförband, men det är svårt att få till eftersom de flesta specialiserade förband bara finns i ett enda exemplar, vilket gör det svårt att få olika scheman att passa ihop.

Plötsligt får plutonen order via radion.

– Intervju slut! Vi ska anfalla! säger Axel.

Utän fler kommandon drar besättningen på sig telehjälmarna och kliver ned i vagnen som snart rullar norrut.

TORSDAG 10:02. KROKTJÄRN. DANSKEN ANFALLER

ROBERT MURCK ÄR ställföreträdande kompanichef för det delta-gående kompaniet från Jydske dragonregemente. Kompaniets tross är grupperad vid Krok tjärn.

– Det är en jättebra övning, mycket för att vi vinner så klart. Fast skämt åsido så har vi fått ett bra välkomnande, säger han.

Det danska bidraget består cirka 150 man om tre plutoner. Av de tre plutonerna är en med utrustad med pansarbandvagnen M113 och två med Stridsfordon 90, plus en prickskyttegrupp och en spaningspluton.

– Att köra en dubbelsidig övning är väldigt värdefullt för oss. Hemma får vi oftast använda oss av fem personer och en jeep som fienden.

När Robert talar får man en påminnelse om att det inte bara är i den svenska försvarsmakten som kostymen är trång.

– Våra stridsfordon 90-plutoner har fått låna sex stridsfordon per pluton av Sverige, vilket känns väldigt bra. Normalt har vi bara 4–5 stridsfordon tillgängliga per pluton. Det är alltid något fordon på reparation, eller utlånat till någon annans utbildning. Om Sverige har några billiga CV-90 över köper vi dem gärna, säger Robert.

Kompaniet har haft sammanstöt med I19:s stridsvagnar och är imponerade.

– Vi blev riktigt förvånade igår av stridsvagnarna. De var väldigt aggressiva och hade bra eldställningar. En av stridsvagnarna slog ut en hel pluton för oss, säger han.

Samtidigt led kompaniet under gårdagen av sin ovana vid simulatorutrustningen. Den kräver att skytten riktar, trycker av och siktar en stund för att laserstrålen ska registreras av prismorna på fordonen. Den ovanan kostade kompaniet en del personal under gårdagen, innan de svenska blå-gula foljebefäl kunde köra lite tilläggsutbildning i fält.

Danskarna genomförde en grundläggande vinterutbildning

innan övning Vintersol genomfördes. Både för materiel och personal har en del lärdomar gjorts.

– M113 klarar snön bra, men den blir väldigt kall inuti. All metall blir iskall och du kan knappt ta i något utan handskar. Samtliga våra värmeelement har gått sönder i kylan, säger Robert.

Även personalen har fått några aha-upplevelser.

– I sådant här väder är det väldigt viktigt att ta hand om sig själv och materielen. I Danmark kan du oftast strunta lite i det och ändå klara dig fram till fredagen, säger Robert.

När Robert får höra om att stridsvagnsbesättningarna är imponerade av skyttesoldaternas initiativkraft, bland annat när de försökte minera in I19:s stridsvagnar avslöjar han att det inte är någon hemlig dansk ninjaprocedur, utan något soldaternas kommit på under övningens gång.

– Det är annorlunda terräng mot vad vi är vana vid i Danmark. Terrängen är mycket mer kanaliserande här och det är väldigt korta skjutavstånd. Oftast sker eldöppnandet under tusen meter här. I Danmark öppnar vi nästan alltid eld på över 1500 meters avstånd, säger Robert.

Robert själv och hans soldater är imponerade av det norrländska landskapet.

– Renhjordarna, norrskenet, snön. Det är vackert här. Fast om jag ska vara ärlig: Vissa av oss älskar det, andra hatar det, säger Robert Murck.

Just nu kämpar de danska plutonerna sig söderut längs en oplogad skogsväg väster om den större bilväg där stridsvagnarna duellerar.

Robert Murck

TORSDAG KLOCKAN 12:50. ÅKROKEN. "DE NEDKÄMPADE VÅRA VAGNAR MED INDIREKT ELD. SEDAN KÖRDE DE ÖVER OSS."

TIO KILOMETER SÖDER om Krok tjärn, vid Åkroken, står soldaterna ur tredje mekskyttekompaniets andra pluton. Plutonen har fått två vagnar utslagna av de danska anfallarna. De står norrut, längs skogsvägen som slingrar sig mot Krok tjärn. En vagn är fortfarande i spel, men med en vapenskada.

– **DE NEDKÄMPANDE VÅRA** vagnar med indirekt eld. Sedan körde de över oss, säger Simon Nävertun, ställföreträdande gruppchef.

– Danskarna trycker på väldigt bra, säger Adam Hydén, skyttesoldat och skytt på en av de utslagna vagnarna.

– De har ett bra samspel med den indirekta elden. Direkt efter den trycker de på, säger Simon Nävertun.

Att övningen engagerar så många upplevs som positivt.

– Det är sällan man ser nästan hela I19 i fält. Kul att vara i civil terräng, säger Simon Nävertun.

Adam Hydén

BÅDA UPPFATTAR ATT de civila i övningsområdet tagit god hänsyn under övningen. Den negativa kritik som övningsledningen märkt av och som rapporteras i radio har de inte märkt av.

– De tittar nyfiket först och sedan håller de sig på lite distans för att inte störa, säger Adam Hydén.

En annan av de övade nämner för Officerstidningen att en av de boende i området sagt:

– Det var länge sedan man såg er öva så här. Det är bra att ni syns.

Just nu tänker de två inte så mycket på nersidorna, men på frågan om vad de skulle önska sig är både Adam och Simon överens:

Mer övningar, mer ammunition, samt färskare materiel.

– Vi får dras med mycket gammal sliten materiel, säger Simon Nävertun.

Simon Nävertun

Klockan 13:20. Bron över Kvarnån förbereds för sprängning.

TORSDAG 13:20. KVARNÅN. SLÄPP INGEN JÄVEL ÖVER BRON

DEN OPLOGADE SKOGSVÄG som det danska kompaniet valt att anfalla längs mynnar ut vid en större bilväg. Alldeles väster om vägkorset finns en bro över Kvarnån. Den andra plutonens sista kvarvarande grupp har förberett den för sprängning och minerat nedfarten intill bron där vadning annars skulle kunna genomföras. Allt för att försvåra för fienden att utbreda sig åt sydväst.

Plutonens kvarvarande vagn (den med vapenskada) har fattat posto i vägkorsningen med eldröret riktat mot norr.

Soldaterna urlastar vagnen, springer ned till bron och testar att dra ut laddningarna över bron.

TORSDAG 15:56. BRÄNNBERG. KRIGETS FRIKTIONER HÄLSAR PÅ

BATALJONSTABEN UNDER TORSDAGEN omgrupperat fyra mil söderut. Verklighetens friktioner har gjort sig påminda. En av lastbilarna med den ena ledningscontainern har vält och står i ett dike en bit bort och utgör ett mycket bra objekt för en svår bärgning. Bataljonchefen och dennes vagn sitter fast bakom fiendens linjer.

Återigen syns Magnus Jonsson, bataljonens stabschef, mitt i verksamheten.

– Idag har varit en spännande dag i kriget. Motståndaren kraftsamlade längs med det vi kallar den mittrre vägen. Vi har både slagit ut vagnar för fienden och fått flera utslagna själva, säger han.

Övningen har börjat komma igång, men ännu återstår en vecka.

– Man får nog gå tio år tillbaks för att hitta en sådan här övning, med den här ytan och med de här rena nationella uppgifterna, säger Magnus Jonsson.

FAKTA: Övning Vintersol

Årets upplaga av övning Vintersol utanför Boden hade nationellt försvar som scenario och fiendens huvudstyrka utgjordes av danska soldater. En del av övningens stämning fångas kanske av att danskarna döpt sina "fientliga" stridsfordon bland annat till Svetlana.

Övning Vintersol genomförs regelbundet av I19 med syfte att öva förband i att strida i vintermiljö. Ofta har övningen varit en förberedelse för övningen Cold Response i Norge, men inte i år. 2015 är övningen dubbelsidig och genomförs i civil terräng mellan Boden och Jokkmokk 9–17 mars. Vissa delar av övningsområdet är avlyst för civil trafik under 10–12 mars för att möjliggöra mörkerkörning med släckt belysning.

Fienden utgörs av ett danskt mekaniserat skyttekompani förstärkt med en stridvagnspluton från P4 i Skövde.

Officerstidningen besökte övningen under dess andra och tredje dag. I huvudsak en bataljon övades, med vissa sidoförband och två hemvärnskompanier. Under slutskedet övades även brigadstabens personal.

När fördröjningsstriden väl når Bodens södra skjutfält, efter några dagars fördröjningsstrid, kommer bataljonens uppgifter att ändras. Då kommer bataljonen att få i uppgift att anfalla och slå fiendesidan. På skjutfältet ges möjlighet att röra sig fritt i terrängen och storleksförhållanden som ger ett mer realistiskt taktiskt spel och mer utmaningar för befäl på kompani- pluton- och grupp-nivå.

HILLEBERG TENTS.

ANY MISSION. ANY CLIMATE. ANYWHERE.

ATLAS MIL

10.9 kg. • Rymmer upp till åtta personer plus utrustning. • Fullt utbyggbart med innertält, golv och absider som tillbehör samt möjlighet att koppla samman fler tält. • Idealiskt för olika användare på många större fältövningar.

KERON 4 GT MIL

6.2 kg. • Rymmer fyra personer plus utrustning. • Tältet har två ingångar/absider, där den ena absiden är förlängd. • Optimalt förhållande mellan utrymme och vikt. • Idealiskt tält för mindre enheter under mobila insatser i alla möjliga situationer och klimat.

STAIKA MIL

4.3 kg. • Rymmer två personer plus utrustning. • Helt fristående tält med två integrerade absider. • Det optimala skyddet för två personer oavsett terräng och förhållanden. • Fungerar utmärkt i stenig terräng och som OP.

Alla Hilleberg Mil tält har sammankopplade men isärtagbara inner- och yttertält, ljusblockerande yttertältsväv, och icke reflekterande staglinor.

I ÖVER 40 ÅR har Hilleberg tillverkat tält i yppersta kvalitet. Skapade och utvecklade i fjällnära norrlandsmiljö är Hillebergtälten en idealisk kombination av låg vikt, styrka och komfort. För mer information, kontakta Hilleberg: tentmaker@hilleberg.se eller +46 63 57 15 50

HILLEBERG
THE TENTMAKER

Under
tryggare
förhållanden

PELTOR™
3M Scotchlite™ **Speedglas™**
Reflective Material

www.3M.se/personskydd

3M

RYSK STRIDSVAGNS- UTVECKLING DRAR IFRÅN

Stridsvagnsutvecklingen i omvärlden håller ett högt tempo. Sveriges stridsvagn 122 var modern för tjugo år sedan, men börjar nu halka efter och några förmågehöjande åtgärder inom verkan och skydd inryms inte i nu avdelad ekonomisk ram, framhåller en grupp sakkunniga i denna analys.

FÖRVÄNTNINGARNA ÄR NU högt uppskrivade inför segerdagen i Moskva den 9 maj, då officiella ryska källor uppger att en helt ny stridsvagn kommer att visas upp i paraden.

Den nya modellen är baserad på en gemensam bandgående enhetsplattform för flera tunga stridsfordonstyper. Plattformen benämns "Armata" och den nya stridsvagnsmodellen anges som T-14 Armata. Detta är en del i den pågående reformeringen av de ryska markstridskrafterna där fortsatt utveckling och anskaffning av stridsvagnar är ett högt prioriterat område. Förutom utveckling av T-14 Armata pågår även en större uppgradering av mer än 500 stycken T-72 stridsvagnar. Detta innebär en prestandahöjning avseende verkan och skydd och placerar den uppgraderade T-72B3 modellen i nästan samma klass som T-90A vagnen.

DE TVÅ HUVUDRIKTNINGARNA för utveckling av markstridsförmåga i perioden efter det kalla krigets slut har påverkat synen på stridsvagnar. Den första inriktningen håller kvar vid förmåga att genomföra strid mot en kvalificerad och reguljärt uppträdande

motståndare med en hög teknologisk nivå. Duellen mellan stridsvagnssystem och dess växelspel mellan skydd och verkan är här av avgörande betydelse för framgång i striden. Den andra riktningen har fokus mot förmåga till insatser inom asymmetrisk krigföring mot en irreguljärt uppträdande motståndare med en lägre teknisk nivå. I denna typ av insatser har lättare förband med hög rörlighet och flygtransportbarhet varit mest efterfrågade. Kanadas och Danmarks insats i Afghanistan visade dock på värdet av stridsvagnar även i denna miljö.

Ryssland, som har en lång och framgångsrik stridsvagnstradition från T-34 på 1940-talet till dagens T-90, har över tiden hållit fast vid den först nämnda riktningen. Sovjetunionens sammanbrott fick dock direkt stora konsekvenser då den ledande stridsvagnstillverkaren i Kharkov, Ukraina inte längre tillhörde Ryssland. Vid de två kvarvarande tillverkarna i Ryssland sjönk tillverkningsstakten drastiskt och rysk vapenindustri inriktades mot exportmarknaden för att överleva. Kriget i Georgien 2008 och de slutsatser Ryssland drog därefter blev en vändpunkt. Den

Foto: Yuri Kochekov – TT

Alla ögon riktas nu mot Moskva och Rysslands segerparad den nionde maj då den nya Armata-stridsvagnen ska visas upp. (Arkivbild.)

ryska militärreformen inleddes 2008 med målet ”att skapa rörliga, mobila och väl utbildade stridskrafter försedda med modern materiel”. Det arbete som genomförts fram till 2014 har drivits målmedvetet och uppsatta mål har i de flesta avseenden uppnåtts. Reformen har hittills varit framgångsrik och innebär en tydligt ökad krigföringsförmåga vid 2014 års slut. Smakprov på detta har tydligt framgått i den pågående Ukrainakonflikten.

Den totala numerären uppges vara ca 20500 stridsvagnar. En stor del av dessa har sovjetiskt ursprung och tillgängligheten bedöms delvis vara begränsad på grund av bristande underhåll. Huvuddelen av de ryska stridsvagnsförbanden är utrustade med olika modeller av äldre T-72 och T-80 vagnar (mer än 8000 stycken). De prioriterade förbanden är utrustade med T-90A och tillförsel av den uppgraderade T-72B3 pågår sedan 2013 i stora volymer. Uppgifter i media har hävdade att förband med den nya T-72B3 vagnen deltagit i de strider som pågick i östra Ukraina tidigt under 2015.

Ryssland planerar att anskaffa 2300 stycken nya T-14 Armata

med levererans intill 2020. Det nya stridsvagnskonceptet uppges bland annat bygga på nya material för skrov och chassi, nytt eldledningssystem, ny typ av beväpning och laddsystem, alternativa skyddssystem med ny teknik, samt på sikt möjlighet att fjärrstyra stridsvagnar.

DEN VÄSTRA HEMISFÄREN, inkluderat Sverige, har under en lång period inriktat militär förmågeutveckling mot global expeditionär och asymmetrisk krigföring inom lågintensiva konflikter. Utveckling av förmågorna verkan och skydd mot krav för att kunna segra i duellstrid mellan stridsvagnar har varit nedprioriterat till förmån för bland annat minskydd-, ergonomi och klimatanpassningsåtgärder. Numerären av stridsvagnar i västvärldens krigsmakter har successivt minskat till en förhållandevis låg nivå och behovet av stridsvagnar i framtida krigföring har även varit ifrågasatt i debatten. Sedan den ryska annekteringen av Krim råder dock ett nymornat intresse för stridsvagnsutveckling inom västvärldens krigsmakter och försvarsindustrier.

ANALYS

Den svenska stridsvagnsflottan var på 1980-talet, trots flera förmågehöjande åtgärder föråldrad. Detta ledde 1994 fram till ett beslut om nyanskaffning av 120 stycken Leopard 2A5 Improved (stridsvagn 122), samt en förhyrning av ytterligare 160 stycken äldre Leopard 2A4 (stridsvagn 121). De nya stridsvagnarna organiserades i pansar- och mekaniserade brigader. Stridsvagn 121 utgick dock ur organisationen redan 2002 och efter 2009 års försvarsbeslut behölls endast 42 stycken stridsvagn 122 i tre fristående kompanier. De övertaliga 122-stridsvagnarna placerades i "malpåse". Försvarsmaktens avsikt, inför det kommande försvarsbeslutet, är att åter organisera 110 stycken vagnar i tio kompanier inom de mekaniserade bataljonerna. Noterbart är att det inte har genomförts några förmågehöjande uppgraderingar på det svenska stridsvagn 122-systemet sedan anskaffningen i mitten på 1990-talet.

DET FÖRSÄMRADE EUROPEISKA säkerhetsläget innebär i väst en omorientering mot behov av militär förmåga till väpnad strid i höga konfliktnivåer mot en kvalificerad motståndare. I detta ingår, som en avgörande komponent, förmåga att möta stridsvagnsförband i duellstrid. Detta leder till behov av ett återtagande inom områdena verkan och skydd, samt inom taktik och stridsteknik, utbildning och träning. Kvalité, upprätthållande och numerär måste lokalt i stridssituationen vara anpassad till en nivå som möjliggör

Noterbart är att det inte har genomförts någon förmågehöjning på stridsvagn 122-systemet sedan anskaffningen i mitten på 1990-talet.

seger i duellen. Stridsvagnspilens kinetiska energi med dess verkan i målet utgör här en central del. För att möta ökad skyddsförmåga krävs ökat genomslag och restverkan. Detta kan uppnås genom längre eldrör, ökat eldrörstryck, ökad kaliber samt med hjälp av förändrad design och/eller materialval i pilen. USA och Ryssland har under de senaste 25 åren uppgraderat sin ammunition vid flera tillfällen. Motsvarande uppgraderingar har varit färre i den västeuropeiska sfären. De nyare Leopard 2A6 och 2A7 modellerna har dock det längre L55 eldröret och intresset för ammunitionsutveckling upplevs generellt ha ökat under det senaste året. Vid sidan om ammunitionsutveckling tillkommer utvecklingsbehov inom bland annat elledningssystem, ballistiskt skydd samt varnare och motverkanssystem för att uppnå ökad förmåga.

FORCE PROTECTION IS OUR MISSION

Norge och Finland brukar Leopard 2A4, men Finland anskaffade i fjol även 100 stycken Leopard 2A6. Danmark har en egen 2A5 version. Tyskland har nyligen tagit emot alla sina tjugo nya 2A7 vagnar i tillägg till tidigare 2A6 vagnar och skall enligt ett regeringsuttalande även modernisera och återföra 103 stycken avställda Leopard 2 vagnar i aktiv tjänst. Turkiet utvecklar en egen stridsvagn, benämnd Altay och vagnen finns nu i prototyputförande. Några större uppgraderingsåtgärder inom verkan och skydd för de brittiska Challenger och de franska Leclerc är inte kända. USA uppges vara långt framme med uppgraderingar och studier av efterföljare till nuvarande M1 Abrams-modeller.

I Sverige förbereds ett renoveringsprogram för stridsvagn 122-systemet. Åtgärderna består av livtidsförlängande åtgärder för fordonet och ett byte av ledningssystemet. Några förmågehöjande åtgärder inom verkan och skydd inryms dock inte i nu avdelad ekonomisk ram.

STRIDSVAGNAR ÄR EN avgörande komponent i markstrid vid höga konfliktnivåer. Detta återspeglas i reformeringen av de ryska markstridskrafterna med syftet att stegvis öka krigföringsförmågan mot 2020. Jämbördig eller helst överlägsen förmåga i förhållande till motståndaren eftersträvas för framgång i strid mellan stridsvagnar.

Rysk stridsvagnsutveckling drar nu ifrån och förmågegapet ökar i förhållande till de västeuropeiska länderna. Om ambitionen är att bryta denna trend är riktade och relevanta åtgärder inom områdena verkan och skydd viktiga för att kunna återta förmåga. Effekt av förmågehöjande åtgärder har, i varje fall inom materielområdet, långa ledtider. Dessvärre är därmed "quick fix" effekter svåra att uppnå.

I Sverige uttrycker den politiska nivån att den enskilt viktigaste åtgärden är att öka den operativa förmågan i krigförbanden. Samtidigt anger Försvarsmakten i sitt svar till regeringen att det i nuläget finns begränsningar i förmåga och att de största bristerna är inom förmåga till operationer i höga konfliktnivåer. Planerade åtgärder för att öka den operativa förmågan intill 2020 anges som otillräckliga relativt den förmågeutveckling som sker i närområdet [Ryssland] under samma period.

I det kort-korta perspektivet vänder vi nu blickarna mot Röda torget den 9 maj för att se om nästa generations ryska stridsvagn kommer att visas upp för världen vid det tillfället.

MAGNUS JULIHN, OVE GRÖNLUND,
OLA PALMQUIST OCH PONTUS BERG
*Artikelförfattarna är officerare
vid Markstridsskolan*

- Logistic vehicles
- Tactical vehicles
- Air defence systems
- Weapons and ammunition
- Infantry systems
- Protection systems
- Command and control
- Electro-optical components
- Simulation and training

For more information:
www.rheinmetall-defence.com

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

Vem ärver mig?

Som medlem i Officersförbundet kan du skriva testamente och andra avtal helt kostnadsfritt online alternativt till hälften av ordinarie pris med avtal24s jurister.

avtal24[®]
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

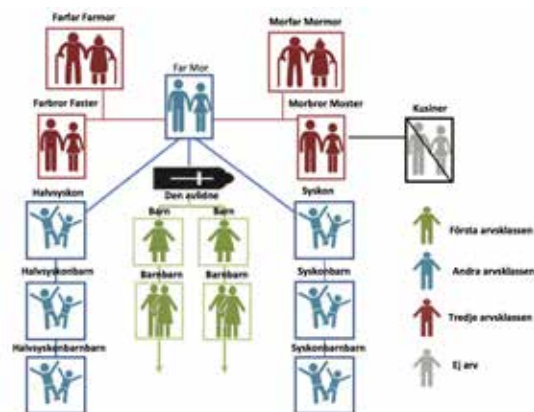
skillnad på att vara singel eller sambo – arvsordningen är densamma.

Gift

I de flesta fall som gift ärver man varandra, men inte alltid. Om du är gift och ni har gemensamma barn, ärver din partner före barnen. Om det däremot finns särkullbarn, det vill säga barn som du och din partner inte är gemensamma föräldrar till, är situationen en annan. Särkullbarn har rätt att få ut sitt arv direkt och om ni saknar gemensamma barn har särkullbarnen rätt att få ut hela arvet efter föräldern direkt. Om det finns både gemensamma barn och särkullbarn ärver partnern den del av arvet som är hänförlig till de gemensamma barnen och särkullbarnen ärver sina delar direkt.

Nya arvsregler i augusti

Nu väntar nya regler inom EU. Idag är arvsreglerna klara; för en svensk medborgare gäller svensk lag. Från och med den 17 augusti kommer istället den avlidnes hemvist avgöra vilket lands lag som ska

I samband med att man förlorar en närstående uppstår ofta frågor om arv. Nu för tiden ser familjer olika ut och det är inte ovanligt att man under livet bildar nya familjeband. De nya familjerna, där kanske bonusbarn eller bonusföräldrar ingår, skapar ytterligare osäkerhet om vad som egentligen gäller.

Vad gäller om du inte skrivit testamente

Är du ensamstående ärver i första hand dina barn. Om du saknar barn ärver eventuella barnbarn i annat fall får dina föräldrar arvet. Om föräldrar saknas går det till syskon och syskonbarn. Arv kan gå ut till dina föräldrars syskon men därefter tar det stopp. Dina kusiner har alltså ingen automatisk arvsrätt efter dig.

Sambo

Sambor ärver enligt lag inte varandra oavsett hur länge ni varit sambor, inte ens om ni har gemensamma barn. Det är med andra ord ingen

tillämpas på arvsfrågan. Detta innebär att det finns en risk att arv efter den som har hemvist utomlands skiftas på ett nytt och oanat sätt. Läs mer om detta på hemsidan under medlemskap/medlemsförmåner/Avtal24

Styr själv vem som ska ärva dig

Frida Lindberg, jurist på avtal24, menar att även om bröstarvingars rätt till arv inte kan skrivas bort helt finns det mycket man själv får bestämma.

– Om du till exempel är sambo och har två barn kan du testamentera 50 procent av allt du äger till din sambo och barnen har rätt att dela på resterande 50 procent. Vill

du däremot att din sambo ska ärva dig istället för dina föräldrar saknas det begränsningar, likaså om du önskar premiera någon förening istället för syskonbarn. Genom ett testamente kan man därför många gånger se till att den man önskar ska ärva – faktiskt ärver, säger Frida.

Kontakta avtal24

Har du några frågor eller funderingar kring svenska arvsregler kan du ringa till juristbyrån avtal24, på 0771-24 00 24, måndag–torsdag 8–20, fredag 9–17 eller mejla till officersforbundet@avtal24.

För mer information, besök: www.avtal24.se/officersforbundet.

30 000 kronor i skadestånd för nekad utbildning

Officersförbundet vann härom veckan en tvist som handlade om att ett skyddsombud hade nekats att delta i skyddsombudsutbildning.

Försvarsmakten kommer att betala ut 15 000 i skadestånd till det enskilda skyddsombudet samt 15 000 till Officersförbundet.

Enligt arbetsmiljölagen har skyddsombud rätt att få ledigt för att gå den utbildning som behövs för att fullgöra uppgiften som skyddsombud. Försvarsmakten medger de faktiska omständigheterna och att skyddsombudet hindrats i sin roll då han nekades genomföra utbildningen.

Officersförbundets medlem utsågs till skyddsombud förra våren och skulle ha gått en skyddsombudsutbildning under hösten. Den blev inställd på grund av besök av ÖB. Skyddsombudet blev sedan antagen till en utbildning i januari. Ett par veckor innan den skulle genomföras fick skyddsombudet veta

av sin chef att han inte fick gå utbildningen eftersom ett annat möte ansågs viktigare.

– Det känns bra att vi fått ett avgörande som tydligt visar att arbetsgivaren inte kan sätta sig över medlemmarnas lagliga rättigheter utan att det får kännbara konsekvenser, säger Pelle Avelin, ombudsman.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 8/4 2015

Yrkesofficer	9015	(-56)
Reservofficer	60	(+2)
Soldat/gruppbefäl	4184	(-3)
Hedersmedlem	1	(-1)
Övrig	109	(+6)

Felaktig information om uttag av semesterdagar

Som Officerstidningen tidigare informerat om har Officersförbundet och Försvarsmakten kommit överens om hur utläggning av överskjutande semester ska gå till.

För ett par veckor sedan kom det till förbundets kännedom att Försvarsmakten hade publicerat felaktig information på myndighetens intranät emilia. Där stod att chefer ska se till att underställda med fler

än 35 semesterdagar tar ut dessa. Det stod även att kontroll av detta ska ske. Officersförbundet vill därför åter påminna om vad som gäller: Arbetsgivaren kan inte tvångsutlägga sparade semesterdagar för att du har fler än 35 sparade dagar.

Varje arbetstagare som har rätt till fler än 20 betalda semesterdagar för ett visst kalenderår får spara en eller flera av de överskjutande dagarna till ett senare semesterår.

Men inte hur många som helst.

Hösten 2010 tecknades ett avtal för arbetstagare på det statliga området som innebär att man högst får ha 35 sparade semesterdagar.

2015 Sista året

En övergångsbestämmelse ger dock den som redan hade fler än 35 dagar möjligheten att ta ut dessa så att man senast 2015-12-31 har max antal tillättna dagar sparad semester. Ingen kan dock bli tvingad av

arbetsgivaren att ta ut semesterdagar för att komma ner i det nya antalet. Om de sparade dagarna är fler än 35 vid årets slut betalas s.k. ogulden semesterlön för det överskjutande antalet dagar.

Det är viktigt att inte blanda ihop vad som gäller för semesteruttag med vad som gäller för uttag av kompledighet. För kompledighet gäller annat, se artikel i Officerstidningen 2/2015.

RÖS-skyddat säkerhetsskåp för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

 ROSENGRENS

KAMIC • Box 278, 651 07 KARLSTAD • 054-57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010-209 51 36 • www.rosengrens.se

 A PART OF KAMIC COMPONENTS

Vi är experter på systemintegration

BASALT utvecklar och levererar säkra system och tjänster till myndigheter och företag inom samhällskritisk verksamhet.

 BASALT

Från vänster: Päälystöliitto – Sakari Vuorenmaa, NOF – Egil A Aas, HOD – Niels Henrik Tønning, Officersförbundet – Lars Fresker, BFO – Jens B Jahren, Upseeriliitto – Jari Rantala

Nordiska officerare i gemensamt upprop

Den nordiska officersalliansen (NOA) som representerar över 30 000 medlemmar anställda i de nordiska ländernas försvarsmakter, kan inte längre stå upp för försvarsförmågan i våra respektive länder.

Vi vädjar till de politiska ledarna i våra länder att agera på ett ansvarsfullt sätt och återupprätta militära styrkor med kapacitet att klara av det jobb de är satta att lösa. I ett gemensamt pressmeddelande från mötet i Stange, Norge uttrycker vi vår oro över den förlust av trovärdig försvarsförmåga som samtliga nordiska länder står inför.

Försvarsbesluten drivs alltmer av rent ekonomiska agendor och utifrån råd från olika civila revisionsföretag som exempelvis McKinsey, som saknar djupare kunskap om

militära operationer eller om beslutens säkerhetspolitiska effekter. Våra länder fortsätter att minska antalet officerare, soldater och sjömän och ersätta dem med civil arbetskraft eller lägga ut viktiga funktioner på civila företag utan tillräcklig analys av påverkan på försvarseffekten i kris och krig,

Dagens hotscenarion rör sig från terrororganisationer som ISIS till det återuppstådda hotet från Ryssland som tydligt visat vilja att använda militära medel för att nå sina mål, vilket visats inte minst i Ukraina. Parallellt med detta minskas de nordiska försvarsmakterna i både storlek och antal.

NOA menar att politikerna spelar ett farligt spel med våra respektive länders försvarsförmågor och låter befolkningarna utsättas för en oacceptabel risk. Samtliga nordiska

försvarsmakter är svårt pressade av ökade krav på beredskap och nivån på både övningar och insatser, på bekostnad av den militära personalen och deras familjer.

Du kan inte förvänta dig att en begränsad styrka likt den danska att försvara hela landet. Dess höga motivation kan inte uppväga dess ringa antal.

Ett fåtal bataljoner, stridsflygplan, eller fregatter glest spridda över ett land med Norges eller Sveriges storlek kan inte förväntas avvärja ett eventuellt angrepp. Inte heller kan vi förvänta oss att andra länder ska komma till vår undsättning i tid – frågan är om vi egentligen kan bygga försvaret på att de kan komma överhuvudtaget.

Det finns inga gratisluncher. Det är dags för våra regeringar att ta sitt ansvar, respektera de militära

råd som ges och bygga försvarsmakter som kan försvara våra respektive länder.

Officersförbundet
– Lars Fresker

Befalets Fellesorganisasjon
– Jens B Jahren

Päälystöliitto
– Sakari Vuorenmaa

Norges Officersforbund
– Egil A Aas

Hovedorganisationen af Officerer i Danmark
– Niels Henrik Tønning

Upseeriliitto
– Jari Rantala

(Pressmeddelandet publicerat 2015-03-13)

Officersförbundet kommenterar gemensamt nordiskt utspel

Den 13 mars riktade samtliga Nordiska officersförbund en gemensam uppmaning till politikerna i Sverige, Danmark, Finland och Norge att vakna och börja ta försvaret på allvar.

– När vi i de nordiska officersförbunden jämför vår bild av läget i våra respektive försvarsmakter finner vi att läget är mycket sämre än vad våra försvarsministrar ger sken av under sitt gemensamma möte i Norrbotten nu i mars. Vi skulle självklart önska att ministrarnas bild är korrekt, men tyvärr får vi nog konstatera att våra medlemmar är de som faktiskt ser den ofiltrerade bilden av verksamheten, säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet

För svensk del konstaterar Lars Fresker att den svenska försvarsmakten har varit väldigt tydlig med att det krävs minst fyra miljarder per år för att kunna realisera det försvar som beställdes 2009. Ett försvar som dessutom inte primärt dimensionerades för försvaret av Sverige utan för att kunna skapa små, lättroliga förband till internationella insatser.

– Den 12 mars fick vi budskapet att de svenska politikerna inte verkar vilja lyssna på sin egen Försvarsmakt. Sverige är sämst i den Nordiska klassen, men vi officerare i Norden uppfattar att våra länder alla delar samma grundproblem. Våra politiker har börjat ta vår säkerhet för given och blivit ovilliga att genomföra de investeringar som

världsläget kräver, säger Lars Fresker.

Samtliga Nordiska länder brottas med samma problem. Samtidigt är det svårt att skaka av sig upplevelsen av att Sverige trots allt står ut. Trots pågående krig i Europa, ett Ryssland som ockuperar delar av alliansfria grannländer och en fortsatt våldsspiral i Mellanöstern, samt ökad rustning i Asien, verkar ingen allvarlig larmsignal nå den svenska politiska medvetenheten.

– Nordens säkerhet byggs som en helhet. Sveriges ovilja att bära sin del av bördan skapar ökad osäkerhet för våra grannländer, säger Lars Fresker.

Utspilet från regeringen gav en mycket nedslående signal för framtiden.

– Det är det svårt att inte ta sig för pannan när man ser turerna kring riksdagens förhandling om försvarsbudgeten. Försvarsmaktens underlag om minst fyra miljarder är inget att schackra kring. Det är minimibelopp uträknat av en myndighet. Den egentliga krävda summan är flera miljarder högre. Det är storleken på det extra påslaget som jag skulle önska att förhandlingarna rörde sig kring. Jag måste ärligt säga att jag inte trodde att våra politiker skulle vara så här ansvarslösa, säger Lars Fresker apropå att regeringen nu säger sig villig att öka försvarsbudgeten med uppskattningsvis en femtedel av det som krävs.

TOUGHBOOK

TOUGHPAD

Panasonic

TUFFARE ÄN RESTEN

PANASONIC TOUGHBOOK OCH TOUGHPAD

Från logistisk till uppdragsplanering, från att skydda styrkan till att kommunicera, ett sortiment av robusta plattor och bärbara datorer stödjer arbetet för militärpersonal världen över – Panasonic Toughbook och Toughpad. Designade för att ge försvaret kompromisslös och säker tillgång till data och applikationer i alla miljöer, deras specialfunktioner ger den perfekta verktygslådan för din dagliga verksamhet, oavsett uppgift.

Upptäck vad våra enheter kan göra för dig idag.

Ring 08-680 26 00

Mejla toughbook.nordic@eu.panasonic.com

Besök www.toughbook.eu

Toughbook CF-19, Toughpad FZ-G1 och FZ-M1, med Intel® Core™ i5 vPro™ processorer.

Är folk rädda för Försvarsmakten?

Den 12 april 2015 kunde man i Aftonbladet läsa en krönika av Alex Schulman.

I den framgick Alex inställning till det faktum att Försvarsmakten uteslutits ur nationaldagsfirandet i Västerbotten. Anledningen till uteslutandet var att nyanlända svenskar kan ha upplevt traumatiska händelser och därmed kan bli rädda för militärer och militär materiell.

Vidare framhäver Alex sitt illamående varje gång han ser militärer och deras fordon. Alex vill inte se att de finns. Han känner själv obehag när han ser Sveriges försvarsmakt.

Blir uppriktigt ledsen

Alex Schulman, jag blir uppriktigt ledsen av att läsa din krönika. När du ser polisen i samhället, får dig att känna obehag eller trygghet? Känner du dig illa till mods eller känner du dig stolt över att någon finns som hjälper dig om du blir utsatt för ett brott? Syftet med den svenska Försvarsmakten, folkets försvar – ditt försvar, är att du ska kunna känna dig trygg.

Du ska även med stolthet kunna känna att någon skyddar dig i händelse av kris, katastrof eller i värsta

Foto: Kim Svensson - FM

fall krig. Syftet är att känna sig säker med vetskapen att oavsett vad man har för åsikt, läggning eller utseende så kommer skyddet finnas där – och det kommer vara ovillkorligt.

Villig att offra mig

Jag håller inte med dig i det du skriver, men jag är villig att riskera mitt egna liv för att du i alla lägen ska få uttrycka din åsikt. Då ska du även komma ihåg att jag är en lyckligt gift familjefar och försörjare av tre barn, jag vill leva. Men om det krävs är jag villig att offra mig själv, men främst motståndaren, för att du ska få leva vidare och att din familj ska få leva vidare. Detta gör jag för att jag känner en plikt och tacksamhet mot vad som landet Sverige givit mig. Därför har jag valt att ingå i Sveriges försvar,

folkets försvar – DITT ovillkorliga försvar.

Låt alla medborgare, särskilt de nyanlända svenskarna, känna sig säkra. Låt oss inte undanhålla deras rättigheter, utan istället konfrontera det riktiga hotet som skapar rädsla – det är ovetskapen. Låt istället de nyanlända (och alla andra också för den delen) veta att det finns någon som kommer ställa upp för dem om det som de har flytt från kommer ifatt. Då lär de sig att inte frukta soldaten med den svenska flaggan på armen, utan istället känna trygghet, stolthet och samhörighet.

Då känner de sig trygga och välkomna, så som alla svenskar alltid ska känna sig i sitt land; Sverige.

Med vänlig hälsning,
MIKAEL PÄRNERING
Officer i Försvarsmakten

Träff rätt av Mellblom

Göran Mellblom!

Jag ville bara framföra att jag tyckte det var en mycket bra insändare du hade författat angående första linjens chefer. Som ung chef har jag inte mycket att jämföra med, jag har ju inte jobbat i det gamla systemet. Däremot upplever jag den stora klyftan mellan de som inte har så mycket förståelse för vår vardag.

Varje gång när jag loggar in i PRIO så uppstår två-tre nya saker som jag måste ta tag i. Någon som har registrerat fel, någon som inte har registrerat, någon som har registrerat rätt men det har av någon anledning blivit fel ändå och så vidare...

Under mina snart fyra år som chef har jag blivit jätteduktig på att administrera och sköta mitt arbetsgivaransvar. Utvecklingen av min taktiska förmåga som krigsplutonchef är tyvärr inte lika positiv. Självklart har jag utvecklats även här, men inte alls i den omfattningen som jag såg framför mig när jag gick in i min nya befattning.

Det är ett viktigt perspektiv som du lyfter fram. Från min horisont kan jag bara säga "träff rätt"!

EMILIO BOCANGEL
Löjtnant, Chef 724.GRK-pluton
7. lätta manöverbataljon

Se hur det fungerar på:
www.akademikerforsakring.se

Akademiker
försäkring

Konsten att ta fram rätt försäkringar

Som akademiker har du särskilda försäkringsbehov. Vi har kunskapen att ta fram lösningar som möter dem. Vi kan din bransch, vet hur ditt kollektivavtal bör kompletteras och ser till att du får en rimlig premie. Inget trolleri, bara ett jobb baserat på kunskap.

OFFICERSTIDNINGEN

Din tidning!

Skriver Officerstidningen om rätt saker? Har du tips, åsikter eller uppslag? Kontakta redaktionen!

ANSVARIG UTGIVARE/CHEFREDAKTÖR
Daniel Skoglund, Tel 08-440 83 49
daniel.skoglund@officersforbundet.se

NEW TACTICAL CAPABILITY

The 120 mm Insensitive Munition High Explosive Tracer (IM HE-T) will complement a tank's current main gun ammunition with an IM-compliant, full bore HE multipurpose warhead capable of defeating bunkers, fortifications and light armored vehicles.

The IM HE-T will increase the flexibility of using the main battle tank and improve infantry support capacity in current and future combat environments.

nammo

SECURING THE FUTURE

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

Law Enforcement & Military

SAFE4U
SECURITY OF SWEDEN